

**Hrvatsko društvo za
kliničku citologiju**
Hrvatski liječnički zbor

5. HRVATSKI KONGRES KLINIČKE CITOLOGIJE
2. HRVATSKI SIMPOZIJ ANALITIČKE CITOLOGIJE
3. HRVATSKI SIMPOZIJ CITOTEHNOLOGIJE

s međunarodnim sudjelovanjem

IZVJEŠĆE

U organizaciji Hrvatskog društva za kliničku citologiju Hrvatskog liječničkog zbora, Sekcije za analitičku citologiju Hrvatskog društva za kliničku citologiju Hrvatskog liječničkog zbora i Hrvatskog društva citotecnologa od 21. do 23. travnja 2016. u Opatiji su održani 5. hrvatski kongres kliničke citologije, 2. hrvatski simpoziji analitičke citologije i 3. hrvatski simpozij citotecnologije.

Znanstveni dio odvijao se u 16 tematskih sekcija, dvije sekcije slobodnih propćenja, tri "slide" seminara, 4 radionice te poster sekciji. Održana su tri plenarna predavanja od ukupno 95 usmenih izlaganja. Poster sekcija sadržavala je 48 poster prezentacije. Zastupljene su bile aktualne teme iz svih područja citologije, a osim kliničkih i analitičkih citologa te citotecnologa u radu kongresa i simpozija sudjelovale su i kolegice i kolege iz drugih suradnih kliničkih i dijagnostičkih grana medicine.

Od tema kongresa treba istaknuti novosti u **ginekološkoj citologiji** kao što su uvođenje i provođenje Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka vrata maternice u Hrvatskoj, primjena HPV testa u probiru i dijagnostici, kao i sve intenzivnija upotreba biomarkera u suvremenom pristupu lezijama vrata maternice. Godine 2015. objavljena je na svjetskoj razini nova Bethesda klasifikacija citoloških nalaza vrata maternice te smo o tome čuli u plenarnom predavanju prim. dr. sc. Vesne Mahovlić. U temi probira za rak vrata maternice svoja iskustva prenijele su dr. Alenka Repše-Fokter iz Slovenije i dr. Matejka Rebolj iz Danske. O provođenju probira za rak vrata maternice u Hrvatskoj govorila je dr. Dinka Nakić, nacionalna koordinatorica Programa ranog otkrivanja raka vrata maternice Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske, a o kontroli kvalitete probira na svim razinama, s posebnim osvrtom na citološke laboratorije i audit raka vrata maternice, prim. dr. sc. Danijela Vrdoljak-Mozetič. O iskustvu i rezultatima molekularnog HPV testiranja u sklopu citološkog laboratorija izvjestila je prim. mr. sc. Damjana Verša Ostojić te naglasila da mogućnost istovremene analize Papa testa i HPV testa, kao komplementarnih testova, povećava kvalitetu ranog otkrivanja i dijagnostike lezija vrata maternice te istanula važnost uvođenja i provođenja HPV testiranja unutar citopatoloških laboratorija. O novim

---

Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko društvo za kliničku citologiju
Croatian Medical Association, Croatian Society for Clinical Cytology
Šubićeva 9, 10000 Zagreb, Hrvatska/Croatia, <http://citologija.hlz.hr>

Ured Predsjednika i Tajnika/President and Secretary Office, Klinički bolnički centar Rijeka, Clinical hospital centre Rijeka
Cambierieva 17/5, 51000 Rijeka, Hrvatska/Croatia, hd.klinicka.citologija@gmail.com, tel: +385 51 658 206, Fax: +385 51 658 427

**Hrvatsko društvo za
kliničku citologiju**
Hrvatski liječnički zbor

biomarkerima u citodijagnostici vrata maternice pločastog i glandularnog epitela izvjestile su prim. dr. sc. Ines Krivak-Bolanča i prim. dr. sc. Snježana Štemberger-Papić. O histološkoj klasifikaciji intraepitelnih lezija vrata maternice govorila je dr. sc. Marija Macan, a zaključno predavanje o važnosti multidisciplinarnog pristupa raku vrata maternice održao je prof. dr. sc. Herman Haller.

Prezentirane su novosti i iskustva u citologiji vulve kao jednoj od vrijednih metoda u dijagnostici i praćenju promjena vulve, a citologiju jednostavnog VIN-a prikazala je dr. Lada Škopljanac-Maćina. Prezentirana je važnost i vrijednost izravne citologije endometrija, osobito u brznoj obradi pacijentica u dnevnoj ginekološkoj bolnici, a o aspiracijskoj biopsiji endometrija govorila je prof. dr. sc. Senija Eminović. Posebno treba naglasiti da su po prvi put u Hrvatskoj prezentirana iskustva u analnoj citologiji kod rizičnih skupina pacijenata, a za to predavanje dr. Roberta Rubeša-Mihaljević dobila je nagradu znanstvenog odbora kongresa za najbolje usmeno izlaganje.

Citologija štitnjače, kao temeljne metode preoperativne dijagnostike, zahtijeva standardizirano izvještavanje o čemu je tim naših citologa pripremio iscrpna predavanja. U predavanju prim. dr. sc. Nevena Mateše i u panel diskusiji koju su vodile dr.sc. Koraljka Gjadrov Kuveždić i doc. dr. sc. Biljana Pauzar uspoređene su i raspravljene hrvatske smjernice za klasifikaciju citoloških nalaza štitnjače s međunarodnom Bethesda klasifikacijom. Prim. dr. sc. Sandra Kojić-Katović i dr. Jasenka Antulov prikazale su citologiju medularnih karcinoma štitnjače. Sa svojim predavanjem o „sivim zonama“ u citologiji štitnjače pridružio nam se dr. Philippe Vielh iz Luksemburga, trenutno predsjedavajući svjetske citološke organizacije: International Academy of Cytology.

Sekcija **urološke citologije** pod vođenjem dr.sc. Nives Ljubić i prof. dr. sc. Valerije Miličić, raspravila je novu Parišku klasifikaciju citologije urina, a o tome je posebno izvjestila dr. Margareta Strojman-Fležar iz Slovenije koja je sudjelovala u radnoj grupi za navedenu klasifikaciju na svjetskoj razini. Osim pariške klasifikacije citoloških nalaza urina, prikazana je primjena FISH analize na sedimentima urina, mogućnosti citološke dijagnoze karcinoma in situ urotela, te ograničenja citologije u dijagnostici low-grade neoplazmi urotela. Zaključeno je da je potrebno usaglasiti terminologiju u citologiji urina te dogovorene daljnje aktivnosti na tom području.

Hematološka i analitička citologija bila je podijeljena u 3 sekcije, a prikazane su teme o inovativnim tehnikama i sofisticiranoj dijagnostici koju su sinergijski prikazali klinički i analitički citolozi i patolozi. Doc.dr.sc. Ika Kardum-Skelin u plenarnom predavanju dala je pregled dijagnostičkog algoritma kod povećanog limfnog čvora, s posebnim naglaskom s citološku punkciju, na što se nadovezala tema dr.sc. Mirjane Marijane Kardum Paro o testiranju klonalnosti u razlikovanju benignih i malignih

**Hrvatsko društvo za
kliničku citologiju**
Hrvatski liječnički zbor

limfoproliferacija. Niz predavanja s temom multiplog mijeloma koja su prezentirale dr.sc. Irena Seili-Bekafigo, prof.dr.sc. Nives Jonjić i prof.dr.sc. Ana Planinc-Peraica, obuhvatila su teme od morfološke dijagnostike mijeloma i veze morfolofije sa prognostičkim čimbenicima, mikrookoliša koštane srži, reakcije na liječenje, te pogled kliničara hematologa na mjesto citologije u dijagnozi i praćenju plazmastičnih neoplazmi. Druga hematološka sekcija obuhvatila je akutne leukemije i mijelodisplazije s naglaskom na citomorfologiju i citogenetiku, a uz dr.sc. Sunčicu Ries koja je naglasila važnost citologije u brzom i pravovremenoj dijagnostici akutnih leukemija, vodile su ju prof. Dr.sc. Mirna Sučić i dr.sc. Dinka Šundov. Ulogu citomorfologije u dijagnostici mijelodisplastičnog sindroma prezentirala je prim. dr. sc. Gordana Kaić, protočne citometrije dr.sc. Zoran Šiftar, a citogenetike dr. sc. Ružica Lasan-Trčić. Treća sekcija hematološke i analitičke citologije, uz predavanje doc. dr. sc. Gorane Aralice o sistemnoj mastocitozi, bila je posvećena temama o procjeni i dijagnostici imunodeficijencija te metodama alergološkog testiranja iz krvi. O ulozi protočne citometrije u analizi imunosti u virusnoj imunodeficijenciji izvijestila je dr. sc. Snježana Židovec-Lepej.

Budućnost citologije, kao struke koja može idealno odgovoriti zahtjevima moderne dijagnostike koja traži sve manji i svježiji uzorak za analizu, dobiven minimalno invazivnim procedurama, sintetizirao je u svom **plenarnom predavanju o novim tehnologijama i personaliziranoj medicini u citologiji**, kao jedan od vodećih znanstvenika i stručnjaka u tom području, prof. Lukas Bubendorf iz Švicarske.

Sekcije pulmološke citologije, citologije dojke, glave i vrata, pedijatrijske citologije i citologije gastrointestinalnog sustava kao i sve ostale sekcije, obilovale su zanimljivim predavanjima u kojima smo, osim o novim tehnologijama, čuli o novostima u patohistologiji, a podosta o svakodnevnim iskustvima i praksi u kliničkoj primjeni citologije te citologiji kao brzom i učinkovitoj metodi u koncepciji jednodnevnih klinika.

Pulmološka citologija prilagodila se novoj klasifikaciji tumora pluća prema SZO, što je prikazano na rezultatima iz Hrvatske u predavanjima dr.sc. Christophea Štembergera i dr. Marine Piljić-Burazer. Doc.dr.sc. Silvana Smojver-Ježek pokazala je da se citološki uzorci respiratornog trakta uspješno koriste za različite molekularne analize kao što je određivanje EGFR statusa. Pulmološka citologija, stoga, postaje sve značajnija u algoritmima planiranja i određivanja naprednih terapijskih protokola „pametnim“ lijekovima za rak pluća. Također je u predavanju dr. Željka Kupanovca istaknut multidisciplinarni, istovremeni rad pulmologa i citologa u bronhoskopskoj jedinici pri čemu se primjenom brze citološke procjene na mjestu (ROSE – rapid on site evaluation) podiže kvaliteta uzoraka i dobiva mogućnost trenutačne citološke dijagnoze.

**Hrvatsko društvo za
kliničku citologiju**
Hrvatski liječnički zbor

Pedijatrijska citologija kroz predavanje doc.dr.sc. Ike Kardum-Skelin i slide seminar kojeg je održala dr.sc. Biljana Jelić-Puškarčić upoznali smo se sa zahtjevnom citomorfologijom solidnih tumora dječje dobi.

U sekciji **citologije glave i vrata** dr. Ljubica Fuštar-Preradović prikazala je izazove i ograničenja u citodijagnostici tog područja, a prim.dr.sc. Ankica Vasilj desetgodišnje iskustvo u citologiji limfnih čvorova glave i vrata. Važnost multidisciplinarnog timskog rada u pristupu oralnim lezijama prikazala je prim. dr. sc. Karmen Trutin Ostović.

U sekciji o **citologiji dojke** istaknute su prednosti jednodnevnih klinika za dojku, s iskustvima iz Hrvatske i Francuske. Doc. dr. sc. Vesna Ramljak prezentirala je rezultate svog multidisciplinarnog tima u jednodnevnoj obradi lezija dojke u velikom centru, a iskustva o citologiji dojke u manjoj, županijskoj bolnici iznijela je dr. Marija Sačer. Važnost citologije dojke u samostalnim ordinacijama koji se bave dijagnostikom lezija dojke istaknula je dr. Vedrana Buljević. Citologija dojke u svim navedenim okruženjima ima svoje značajno mjesto kao brza, učinkovita, precizna, nisko invazivna metoda u dijagnostici promjena u dojci.

U sekciji o **gastrointestinalnoj citologiji** istaknuta je potreba ujednačavanja nomenklature u pankreatobilijarnoj citologiji o čemu je izvijestila dr.sc. Tajana Štoos-Veić. Važnost interdisciplinarnog pristupa ovoj problematici prikazana je u predavanju doc.dr.sc. Maria Tadića. Dr. Romina Kanić pokazala je ulogu ROSE metode u unaprijeđenju kvalitete citoloških uzoraka dobivenih tijekom endoskopskog ultrazvuka. Doc.dr.sc. Goran Hauser predstavio je konfokalnu endomikroskopiju kao novu dijagnostičku metodu za otkrivanje malignih bolesti.

Tijekom **simpozija citotehnologa** prezentirane su brojne teme o ulozi citotehnologa u pripremi kvalitetnih uzoraka za citološku analizu, kontroli kvalitete u citološkim laboratorijima, vlastitim iskustvima u ginekološkim i neginekološkim citološkim laboratorijima te iskustva u citokemijskim, imunocitokemijskim i molekularnim tehnikama. Također je bilo riječi o ulozi citotehnologa u budućnosti, odnosno postupnoj prilagodbi novim tehnikama i metodama koje suvremena stanična dijagnostika predstavlja. Edukacija budućih citotehnologa, uz klasična znanja iz citologije i citomorfologije, upravo bi trebala osposobiti taj profil zdravstvenih radnika za nova znanja iz naprednih tehnologija.

Održane su **četiri radionice** uz mikroskope i citološke preparate s temama iz citologije štitnjače, urina, endometrija i imunocitokemije.

Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko društvo za kliničku citologiju
Croatian Medical Association, Croatian Society for Clinical Cytology
Šubićeva 9, 10000 Zagreb, Hrvatska/Croatia, <http://citologija.hlz.hr>

Ured Predsjednika i Tajnika/President and Secretary Office, Klinički bolnički centar Rijeka, Clinical hospital centre Rijeka
Cambierieva 17/5, 51000 Rijeka, Hrvatska/Croatia, hd.klinicka.citologija@gmail.com, tel: +385 51 658 206, Fax: +385 51 658 427

**Hrvatsko društvo za
kliničku citologiju**
Hrvatski liječnički zbor

Posljednjeg dana kongresa održan je **Okrugli stol s temom o edukaciji iz citopatologije** u Europi i Europskoj uniji, a temu nam je približio gost iz Austrije, doc. Martin Toetch, generalni tajnik Europske Federacije Citoloških Društava i član UEMS Sekcije za patologiju. Prezentiran je sadašnji, zajednički program specijalizacije iz patologije i citologije za Hrvatsku, a raspravljalo se o razini edukacije i kompetencija koje liječnik specijalist citopatolog treba posjedovati. Povodom ukidanja specijalizacije iz kliničke citologije od strane Ministarstva zdravlja RH, dr. Maja Mišić prezentirala je problem specijalista kliničke citologije mlađe generacije koji zahtijevaju izradu formalnog dodatnog edukacijskog programa za područje histopatologije kako bi postigli jednake kompetencije zadane sadašnjim programom iz patologije i citologije. Time bi postigli ravnopravnost u nazivu i stupnju kompetencija te osigurali vlastitu konkurentnost i mobilnost unutar Hrvatske i Europske unije.

Detaljan program kongresa i simpozija, knjiga sažetaka te poster prezentacije mogu se naći na stranici: www.citologija.hlz.

Prim.dr.sc. Danijela Vrdoljak-Mozetič, dr.med.
Predsjednica Kongresa
Predsjednica Hrvatskog društva za kliničku citologiju HLZ

U Rijeci, 15. svibnja 2016.